

متن سخنرانی حضرت آیت‌الله رضوانی

عضو محترم فقهای شورای نگهبان

اعوذ بالله من الشيطان اللعين الرجيم

سلام علیکم

بسم الله الرحمن الرحيم الحمد لله رب العالمين و صلى الله على سيدنا محمد و آله معصومين.
با عرض تشکر از سیستم بانکی جمهوری اسلامی ایران و مقامات مسئول در تنظیم این برنامه‌ها،
در مطلع عرایضم روایتی را که در کتاب کافی از امام صادق (ع) آمده است نقل می‌کنم که ابی بصیر،
یکی از اصحاب حضرت امام صادق (ع) این روایت را ذکر کرده است. روایت این است که «من علم خیراً»
«کسی که تعلیم دهد خیر را به دیگران، در ثواب او شریک است» یعنی ثواب کسی را که عمل به خیر
می‌کند به کسی می‌دهند که تعلیم خیر داده است. همان ثواب را شخص معلم می‌برد. روایت این
است: «قال سمعت عن ابا عبدالله عليه السلام يقول من علم خيراً فله مثل اجر من عمل به» «کسی که
تعلیم دهد عمل خیری را، مثل اجر عامل به این خیر را به او می‌دهند.» قلت فان علمه غیراً یجری
ذلک له؟ «اگر آمد و به دیگری هم یاد داد، واسطه شد، با زهم برای اولی همین خیر است؟» «قال ان
علمهم الناس کلهم جراه» اگر تمام مردم هم همین تعلیم را با واسطه فراگیرند برای معلم اول همین
خیر وجود خواهد داشت. قلت «فان مات» سوال کردم: این تا زمان حیات شخص معلم وجود دارد یا
بعد از مرگ او نیز ادامه می‌یابد؟ قال «وان مات» که معلوم می‌شود این پرونده تا آخر کار برای معلم
اول (مفتوح است) و او همچنان از این اجر و حسنه برخوردار می‌شود. این یک روایت: روایت دیگری
از امام باقر (ع) در همین «کافی» نقل شده است. می‌فرمایند «من سن سنة هدی» اختصاص به تعلیم

ندارد، اگر سنت حسنه‌ای را نیز تاسیس کند «من سن سنة هدی کان له مثل اجر من عمل بذلک» اگر تعلیم به دیگران هم نکند، سنتی را مستقر نماید به این سنت عمل شود در طول زمان مثل اجر عامل را به شخصی که این سنت را تاسیس کرده است خواهند داد. «من غیر ان ینقص من اجور هم شیئا» بدون اینکه چیزی از اجر عامل کم شود، شخص مسنن این سنت نیز از این اجر برخوردار می‌شود. به عکس، «و ایما عبد من عبادله، سن سنه ضلال» اگر آمد و یکی از بندگان خدا سنت ضلال و گمراه‌کننده‌ای را تاسیس کرد «کان له مثل وزر» من عمل بذلک «وزر و گناه و جرم شخص عامل را هم پای او خواهند نوشت» من غیر ان ینقص من اوزاهم شیئا» بدون اینکه از گناهان عامل کم شود. خوشبختانه موسسین نظام بانکداری پس از انقلاب از این بهره برخوردار هستند که سنت حسنه‌ای را تاسیس کردند و این فضیلت و امتیازی است که خداوند به این گروه اعطا کرده است، مادام که این موسسه، این اساس، باقی باشد و تا هر کجا که توسعه پیدا کند طبق این روایات خداوند اجر و فضیلت می‌دهد آنهایی که این سنت را تاسیس کرده‌اند. به فضل خداوند بانکداری ربوی را شما متحول کردید یعنی الان به حسب قانون، آئین‌نامه‌ها و دستورالعملها، بانکداری در ایران کلاً و اساساً دیگر بانکداری ربوی نیست، ولی بایستی که سعی و کوشش کنید این قانون درست اجرا شود، صحیح اجرا شود. قانون هر چه محکم، صحیح و دارای فواید و آثار منطقی و معقول باشد اگر مجری علاقمند به آن نباشد خود را کما هو حقه در انجام و اجرای آن موظف نبیند، آنگونه که باید و شاید به مرحله اجرا در نمی‌آید. تا مجری قانون الهی، پیامبر اکرم (ص) و مولای متقیان حضرت امیر (ع) بودند اسلام وضع دیگری داشت، یعنی وقتی مجری، دلسوز و متعهد بود، انسان به منظور و هدف از قانون می‌رسید. اما اگر خدای ناکرده مجری منحرف باشد، آموزش ندیده باشد، علمی را که باید داشته باشد ناقص باشد، تعهد نداشته باشد، برای او فرقی نکند که این نظام ربوی است یا غیرربوی، انتظاری را که از قانون داریم برآورده نمی‌شود، لذا آنچه را که من عرض می‌کنم این است که مسئولین سعی بفرمایند اولاً آموزش صحیح به سیستم بانکی و به مجریان این نظام و قانون بدهند، چرا که این مساله مربوط به دو طرف است، فقط و فقط مسئولین نظام بانکی نیستند، مشتری هم که به بانک مراجعه می‌کند او نیز یک پایه کار است، باید به او هم تنبہ داد، آموزش داد و اساساً هدف کار باید بیشتر معطوف به او باشد. زیرا اوست که به بانک مراجعه می‌کند، هم برای تودیع پول به بانک و هم به خاطر استفاده از تسهیلات اعطائی بانک. او باید متوجه باشد که چه می‌کند، اگر فقط و فقط منظورش این باشد که این پول به ترتیب که هست در اختیارش قرار گیرد، نداند وارد مشارکت می‌شود یا مضاربه و یا اجاره به شرط تملیک، عقد از اساس باطل می‌شود و از نظام بانکی ربوی بدتر خواهد بود زیرا مسئله ربا، حداقل شخصی که به بانک مراجعه می‌کرد و پول را می‌گرفت، مالک پول می‌شد و ربائی را که می‌داد فعل

حرامی بود. اما در مقوله بانکداری اسلامی، اگر مشتری خبر نداشته باشد، علم نداشته باشد و قصد انجام معامله تحقق نپذیرد، اساساً مالک پول در معامله مورد نظر نخواهد شد و هرگونه تصرف او، تصرف در مال غیرخواهد بود بنابراین عرض اکید اینجانب این است که مسئولین سیستم بانکی بدون ربا در کشور سعی بلیغ بفرمایند مردم را آموزش دهند، فعالیت در زمینه آموزش را گسترش دهند، به گونه‌ای که مردم واقعاً بفهمند که نظام بانکی متحول شده است. در ذهنشان این نباشد که این همان است و فقط نام آن عوض شده است، آن وقت می‌گفتند سود، حالا می‌گویند عقود شرعی، آن وقتی می‌گفتند بهره، حالا می‌گویند سهم سود، اشمش را عوض کردند، سعی بفرمایند که تبلیغ کنند، ترویج کنند، مردم را آگاه کنند که نظام بانکی بطور کلی از آنچه قبلاً بوده است، از آنچه در دنیا وجود دارد متبدل شده است و نظام بانکی جمهوری اسلامی ایران، علی‌الاصول با نظام بانکی دنیا تفاوت دارد. این را به مردم بفهمانند و مجریان کار هم در انجام امور بانکی، متعهد و خبیر باشند.

و صلی‌الله علی محمد و آله‌الاطهار